

BÀI 41: DIỄN THỂ SINH THÁI

Gv: NGUYỄN QUANG VŨ

I. KHÁI NIỆM VỀ DIỄN THỂ SINH THÁI

- Khái niệm: diễn thể sinh thái là quá trình biến đổi tuần tự của quần xã qua các giai đoạn tương ứng với sự biến đổi của môi trường.

II. CÁC LOẠI DIỄN THỂ SINH THÁI

1. Diễn thể nguyên sinh

- Khái niệm: Là diễn thể khởi đầu từ môi trường chưa có sinh vật và kết quả là hình thành nên quần xã tương đối ổn định.

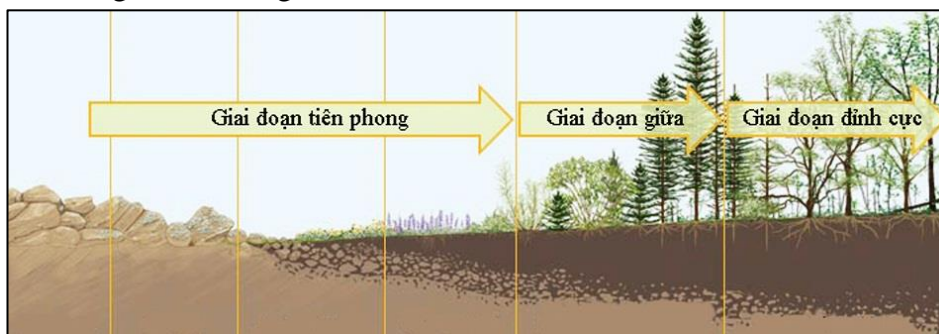
- Quá trình diễn thể nguyên sinh: môi trường chưa có sinh vật → quần xã tiên phong → các quần xã biến đổi tuần tự → quần xã ổn định.

- Vd: Vùng đất hoang → trảng cỏ → rừng cây bụi và cây gỗ nhỏ → rừng cây gỗ lớn.

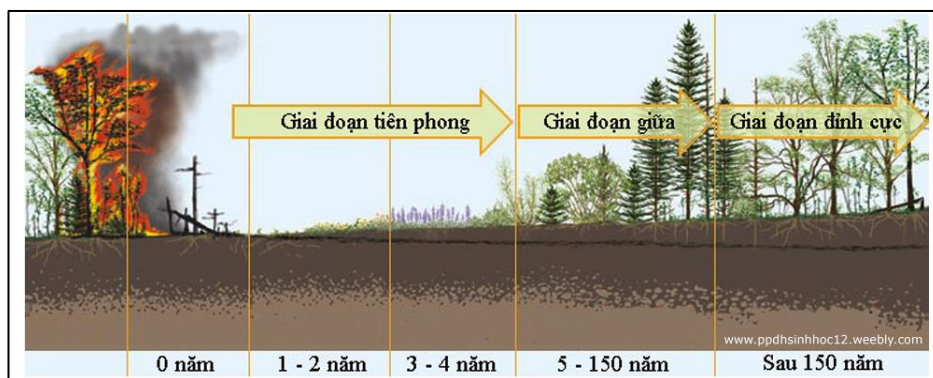
2. Diễn thể thứ sinh

- Là diễn thể xuất hiện ở môi trường đã có một quần xã sinh vật từng sống. Do những thay đổi của điều kiện tự nhiên hoặc con người làm cho quần xã bị suy thoái hoặc biến đổi tuần tự thành một quần xã tương đối ổn định khác.

- Vd: Rừng lim nguyên sinh → rừng thưa cây gỗ nhỏ ưa sáng → rừng gỗ nhỏ và cây bụi → rừng cây bụi và trảng cỏ → trảng cỏ.

Hình 11.2: Diễn thể nguyên sinh

Hình 11.3: Diễn thể thứ sinh

III. NGUYÊN NHÂN CỦA DIỄN THỂ SINH THÁI

1. Nguyên nhân bên ngoài

- Đó là các tác nhân của ngoại cảnh như mưa bão, lũ lụt, núi lửa, hạn hán ... gây biến đổi sâu sắc về cấu trúc của quần xã.

2. Nguyên nhân bên trong

- Sự cạnh tranh giữa các loài trong quần xã cũng làm thay đổi cấu trúc quần xã.

- Hoạt động của các loài ưu thế → thay đổi điều kiện sống → tạo điều kiện cho các loài khác trở thành loài ưu thế.

- Hoạt động của con người cũng góp phần tích cực hoặc tiêu cực vào diễn thế sinh thái.

IV. TẦM QUAN TRỌNG CỦA VIỆC NGHIÊN CỨU DIỄN THẾ SINH THÁI

- Nghiên cứu diễn thế sinh thái giúp hiểu được quy luật phát triển của quần xã → dự đoán những biến đổi của quần xã → chủ động xây dựng kế hoạch bảo vệ và khai thác hợp lí tài nguyên, khắc phục những biến đổi bất lợi của môi trường, sinh vật và con người; đề xuất các biện pháp khắc phục những bất lợi của môi trường sống, sinh vật và con người.

-----HẾT-----